

Chresten Jensen

13/5 1864 – 27/7 1958

En levnedsskildring

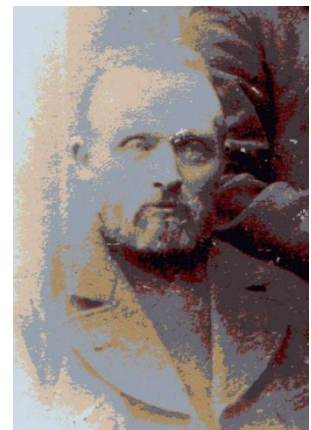
Nedfældet af Jørgen Kinggård Svendsen

Chresten* Jensen (min oldefar) blev født 13. maj 1864 på Bækgaard i Grundfør sogn.

Forældrene var Gårdmand Jens Chrestensen og hustru Else Marie Mortensen. →

**Stavemåden i forskellige dokumenter veksler mellem Kresten og Chresten. Da han selv som voksen underskriver sig "Chr. Jensen", vil Chresten blive benyttet i denne beretning.*

Han blev døbt i Grundfør Kirke den 3. juli 1864. Der var 5 faddere, deriblandt en morbror og en farbror.

Chresten var tilsyneladende enebarn. Både ved folketællingen 1870 og ved den i 1880 er han opført som eneste barn i familien.

Et meget tidligt fotografi af en 3-årig Chresten→

Han voksede op på Bækgaard, en mindre gård, der var moderens fødehjem. I 1880 opholder Chrestens morfar, Morten Nielsen, sig stadig på gården; nu som aftægtsmand. Ligeledes kan vi ved folketællingen se, at gården i 1880 ud over familien kunne brødføde en tjenestepige, en tjenestekarl og en tjenestedreng.

Bækgaarden eksisterer ikke længere. På adressen, Hovvej 6, ligger nu Hovgård (om det er helt nye bygninger eller ombygning af den gamle Bækgaard, ved jeg ikke.). Men vi har en beskrivelse af gården. Mange år senere skrev en af Chrestens sønner i en fristil følgende:

Min fødegård hedder Bækgården; den ligger op til gadekæret og med eng til de to sider, hvorigennem der løber en bæk, hvorfra gården har fået sit navn. Det er en gammel, men hyggelig

og velindrettet gård i fire længer, og marken er af god jord; den ligger nord for gården ud til en stor skov, som ejes af tre større gårde, og deraf er den ene en gammel herregård, som hedder "Haraldslund". Når man står i marken har man et vidt udsyn over egnen og kan se en 16-18 kirker. Mod nord ligger skov, mod øst ligger Spørring og et par flere landsbyer. Mod syd ligger en lille by, Søften, og en 7-8 km. længereovre ligger det fra historien meget omtalte Nørreris.

Vi kender ikke meget til Chrestens barndom og ungdom. Han har nok i 1870'erne gået i Grundfør Skole og i 1880'erne været ude at tjene på en eller flere gårde.

Billedet her af en ung Chresten Jensen er fra ca. 1880→

Allerede i en meget ung alder overtager han ansvaret for gårdens drift – køber vel Bækgården -, mens hans forældre bliver boende på gården som aftægtsfolk.

Overtagelsen af gården sker i 1887 i forbindelse med Chresten giftermål med Jensine Kirstine Jørgensen, der stammede fra gården Wesselhaugegaard i Fjellerup på Fyn. Hun var født den 9/6 1861, og hendes forældre var Gårdmand Jørgen Jensen og hustru Kirsten Jensen. Hun var mejerske og havde fået plads på mejeriet i Grundfør og traf på den måde Chresten. De to blev gift i Fjeldsted Kirke på Fyn den 23/11 1887.

←Jensine Kirstine og Chresten Jensen.

I en alder af 23 år er Chresten således både ægtemand og gårdejer.

Det unge ægtepar får i de følgende år 2 børn. Kirsten Marie Jensen bliver født den 18/8 1887 og Jens Jørgen Jensen den 27/5 1893.→

Men den unge familie rammes hårdt, da Jensine dør allerede i 1896, kun 35 år gammel. Hun havde længe været syg af svindsot og måtte til sidst give op.

Chresten er nu alene med 2 børn og ansætter en husbestyrerinde, Anne Dahl. Og det går, som det så ofte gør. De to bliver gift! Anne Dahl var født 1. februar 1878 og var datter af forpagter (af Grundfør præstegård) Frands Dahl Sørensen og hustru Mette Pihlkjær. Brylluppet stod den 28/10 1898. Det er ikke meget, vi kender til Anne Dahl. Hun var efter sigende meget musikalsk, og det var Chresten for i øvrigt også. Sammen underholdt de i mange år med harmonikaspil.

De stifter en stor familie. De får i de følgende år 7 børn:

Sigrid Marie Jensen, født 4/1 1900 →

Ejner Frederik Jensen, født 26/4 1903→

Gudrun Mette Marie Jensen, født 25/5 1904

Aage Kristian Dahl Jensen, født 2/10 1905

Ingrid Margrethe Dahl Jensen, født 12/1 1907

Anker Dahl Jensen, født 14/7 1908

Tage Dahl Jensen, født 24/5 1910

Fra venstre:

Anker, Ingrid, Aage,
Gudrun, Ejner, Tage og
Sigrid

Det har sikkert været hårdt at brødføde en så stor familie. Om det har økonomiske årsager, ved jeg ikke, men under alle omstændigheder flytter familien (forældrene og de 7 børn – Chrestens ældste børn: Kirsten og Jens Jørgen, er allerede flyttet hjemmefra) til Sverriggården, der ligger i Sorring pr. Toustrup v. Silkeborg.

Sverriggården

Her bliver de dog ikke boende i mange år. Omkring år 1918 sælger Chresten gården og køber en villa i Åbyhøj ved Århus. Måske igen af økonomiske årsager?

Hvordan han har tjent til dagen og vejen, ved jeg ikke. Først via et brev fra 1924 kan vi se en beskrivelse af hans job-situation. Chresten fortæller (i et brev til sønnen Jens Jørgen):

...jeg har Beskæftigelse fra kl 7 Morgen paa Mineralsfabriken "Sct. Nicolauskilde", jeg kører en af de 4 VogneMen i denne Tid har vi jo meget travlt paa Grund af Ølstrejken,

Billedet her af en Sct. Nicolauskilde-vogn er fra 1938 →

Jobbet på mineralvands-fabrikken bliver ikke af længere varighed. Omkring år 1925 flytter Chresten og Anne til Horsens, sandsynligvis sammen med de to yngste børn, Anker og Tage. De ældste børn er alle ude at tjene rundt omkring i Jylland. Dog ikke Sigrid, der er blevet gift med Theodor Sørensen. Disse to bliver boende i villaen i Åbyhøj.

I Horsens driver Anne og Chresten et hjemmebageri; d.v.s. et mindre bageri, der forhandler bagværk af lignende art som det hjemmebagte. Bageriet er beliggende på Fuglholm, en gade i Horsens.

I 1928 sælger de hjemmebageriet. I et brev fra Ejner Jensen til broderen Jens Jørgen er årsagen: *"de fik et godt Bud, saa de mente ikke, de kunde faa mere af nogen anden..Nu vil de jo se at faa noget andet, men det bliver nok ikke nemt med de faa Penge, de har; efter min Mening var det dumt af dem at sælge, for de kunde jo dog sidde og leve der; nu gaar jo nok de sidste Par Ører, de har"*

De flytter til Vestergade 27 i Horsens. Hvad de beskæftiger sig med dér, ved jeg ikke. Måske også et hjemmebageri?

Nu er der et stort hul i bevarede breve, og vi er helt fremme ved år 1937. Vi kan ud fra nogle breve se, at Chresten bor i Jyllandsgade 3, medens Anne bor i Gormsgade 4. Det fremgår også, at de er blevet separeret, ikke skilt.

Der sker også det, at Chresten igen får kontakt med sin datter, Kirsten. På grund af en tvist omkring Kirstens arv efter sin mor, har de to ikke haft forbindelse med hinanden i 25 år. Kirsten er blevet gift med Mads Svendsen; de har 3 børn og ejer gården, Skrinshaugegaard i Kingstrup ved Gelsted på Fyn. Men nu, omkring 1937, finder far og datter igen hinanden. I et brev beskriver Chresten således i detaljer, hvorledes han har tænkt sig, at et besøg af Kirsten og Mads kunne foregå: Kl. 10 Kaffe.- Kl. 12 Middagsmad.- Tur til Karolinelund.-Kl. 3 Kaffe.- Bygholm Park – Zoologisk Have (kl. 5 fodring af rovdyr) – kl. 7 Spise til Aften – kl. 8.26 Hjemad med tog.

Om besøget blev til noget, og om den minutiøse plan blev fulgt, ved jeg ikke.

I de følgende år besøger Chresten jævnligt datteren Kirsten i Kingstrup, således som vi ser på dette foto fra 1941, hvor 4 generationer er samlet foran verandaen på Skrinshaugegaard.

Chresten er omgivet af barnebarnet Else med oldebarnet Willy på armen og datteren Kirsten.→

Chresten er efterhånden blevet 80 år gammel, og han er flyttet til Hospitalsgade 10, en slags alderdomshjem. ↓

Han er i god form; beretter således om en vandretur til Hatting (en lille by uden for Horsens) sammen med to andre mænd. Ligeledes går han bud for bageren "Jeg tror det er sundt", som han skriver. Han har dog problemer med synet, der bliver svagere og svagere.

Chesten som "bydreng" for bageren→

I maj 1945 fortæller Chresten om befrielsesdagene i Horsens:

"og den 4. om Aftenen hørte vi fra vor store Radio som staar nede i vor Samlingsstue det store Budskab; det kan nok være, der blev Liv i gaden. Folk raabte jo op og løb op og ned i Gaden, som de var ellevilde, men – saa den femte kom Fru Jensen op til mig kl. halvotte og sagde, at jeg skulle ringe og kime fra fra 8 til 9, og forinden havde nogle af de gamle og Folk heri Gaden taget Plads paa vores store Stentrappe, og da vores Taarnur slog 8 istemte de dette Vers, hvori der staar: "vort gamle Danmark skal bestaa, saa længe Bøgen spejler sin Top i Bølgen blaa", og saa begyndte jeg at ringe Freden ind; det var vel nok et stemningsfuldt Øjeblik"

Alderdomshjemmet råder åbenbart over et kapel eller en kirke, hvor det er Chestens opgave at forestå ringning. Han har tidligere fortalt, at han den 2. maj måtte ringe til en begravelse. Videre fortæller han om befrielsesdagene:

"Om eftermiddagen (13/5) var her et stort Møde ude paa Banegaardsarealerne , som Frihedskæmperne havde arrangeret med fire fem forskellige Talere; de talte fra Højtaler; der var 18.000 Mennesker, som jo nok er et af de største ???, der nogensinde har været i Horsens: Det har vel nok været mange bevægede Dage i den sidste Tid"

Ved juletid 1945 skriver Chresten, at han er frisk og rask. Han går stadig bud for bageren, men kun om formiddagen. Til gengæld går han bud for "Hospitalet" (Alderdomshjemmet), da han, som han skriver *"vel nok er den her, som er bedst gaaende"*.

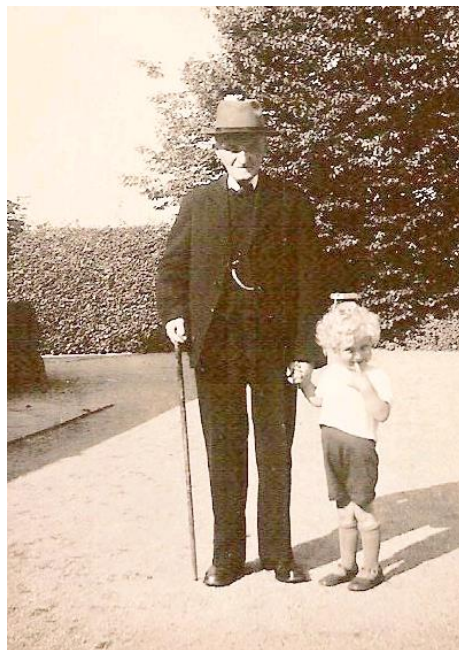
Han fortæller også, at han spiller. Om det er violin eller klaver fremgår ikke, men en organist, fru Kibæk, har hjulpet ham med at fremskaffe noder til *"Sangen til Horsens Priis"*

I et brev fra 1946 fortæller Chresten, at arbejdet hos bageren ophører den 1. april, da bageren har solgt sin forretning: Og som en lille sidebemærkning fortæller han, at han har en god appetit, men ikke kan tygge maden, og han synes ikke, at han vil bære sig ad, som nogle gør, nemlig tage tænderne ud, mens han spiser!

Vi er nu fremme ved 1950'erne, og fra den periode er der bevaret en del breve. Chresten beretter om sine skavanker, dels blodmangel, dels det svigtende syn; han kan ikke mere læse avis, men må nøjes med at høre radio. Han omtaler også besøg i Kingstrup og genbesøg i Horsens, og han takker i hvert brev for de æbler, som han får tilsendt fra Kingstrup.

Og så er jeg selv – oldebarnet – skam nævnt i et julekort til min mor og far: *"den lille Jørgen er vel rask og kan springe omkring til Fornøjelse for ham selv og I andre.....Jeg vedlægger en femmer til Jørgen"*.

Oldefar besøgte os også i mit hjem på Kinggaard. Her står jeg med ham på gårdspladsen→

I 1952 dør Anne Dahl. Chresten skriver: *"ja, jeg havde jo troet min separede Hustru havde overlevet mig, men man dør jo ikke efter Alder"*

Vi har stort set ingen billeder af Anna Dahl, men her er dog et.

←

I 1954 vender sønnen Ejnar hjem fra et årelangt ophold i Canada. Efter at have overvejet det længe køber Ejnar en gård på Rask Mølle mark, 16 km. fra Horsens. Af Chrestens breve fremgår det, at de ikke overrendte hinanden med besøg, men de har trods alt god kontakt. Chresten fortæller i næsten alle sine breve om Ejnar og hans arbejde med driften af gården.

Ejnar Dahl Jensen→

A propos breve, så er det ikke mere Chresten selv, der skriver dem, men en ansat på alderdomshjemmet, en mandlig økonoma. For et enkelt brevs vedkommende, er det Ejnar, der er pennefører.

I årenes løb har Chresten udvekslet mange breve med sin ældste søn, Jens Jørgen, der også ofte har været på besøg i Horsens. Men i august 1954 skriver Chresten til datteren Kirsten: *"Jeg hører aldrig fra Jens; jeg gad vide, hvordan han har det; han maa være meget syg, da han aldrig skriver; han plejer altid at være flittig til at skrive til mig"*

Der er en grund til de manglende breve. Jens Jørgen er syg, psykisk syg, og gør i efteråret selv en ende på sit liv. Han bliver begravet på Vestre Kirkegaard i Horsens, og den i december opstillede gravsten beskriver Chresten således: *...det er en meget pæn Sten og inskriptionen er også fin; bogstaverne er trukket ind og malet i Guld, og saa er der Plads til mit navn ogsaa..*

Den plads bliver udfyldt i 1958. Den 27 juli afdør Chresten ved døden, og bliver begravet ved siden af sin søn på Vestre Kirkegaard i Horsens.

+

Vor kære far, svigerfar, bedstefar
og oldefar
CHRESTEN JENSEN,
Hospitalsgade 10,
er den 27. juli 1958 afgaaet ved
døden.
Begravelsen finder sted fredag d.
1. august 1958 kl. 13 fra Vestre
Kirkegaards kapel.
Børnene.

Chresten Jensens børn.

Kirsten Marie Jensen 18/8 1889 – 19/9 1979

Kirsten (min farmor) mister som 7 årig sin mor. En voldsom oplevelse, som hun senere har fortalt om. Kort tid efter sin konfirmation i 1903 kommer hun ud at tjene. Og det på morforældrenes egn på Vestfyn. Hun gør tjeneste på Landmaalergaarden i Sletterød, derefter på gården Broholm i Harndrup. Så flytter hun tilbage til Jylland, til Vejen, hvor hun bliver ansat på Kærsgaard. Omkring 1910 flytter hun igen tilbage til Landmaalergaarden, hvor hun efterhånden har fået en ret familiær stilling.

Det er også her hun træffer Mads Svendsen, der er kontrolassistent. De bliver først forlovet og senere gift. Den 8/11 1912 i Fjeldsted Kirke. Samme år køber de Skrinshaugegaard i Kingstrup ved Gelsted. De får tre børn Olav (født 1913), Kristian (født 1915) og Else (født 1917). Mads er gårdejer og derudover i over 25 år sognerådsformand, Kirsten husmor. I 1953 dør Mads, og Kirsten overtager gården. Senere overdrager hun den til sønnen Olav, men bliver selv boende på gården.

Kirsten dør den 19/9 1979 og ligger begravet på Gelsted Kirkegård.

Jens Jørgen Jensen 27/5 1893 – 1954

Efter konfirmationen kom Jens i lære som slagter i fødebyen Grundfør. Han blev dog aldrig slagter; det var for hårdt for ham. Han uddannede sig i stedet til gartner og havde gennem årene ansættelse mange steder i landet.

1911/12 gartnerelev på Vilhelmsborg og på Sanderum Handelsgartneri. Derefter ansættelse som gartner ved R. Lind, Ejby. Et kort ophold som elev på Vallekilde Højskole. I 1918 gartner i handelsgartneriet i

Middelfart. Gartner på Vallekilde Højskole, elev på Årslev Havebrugsskole, 1920-31 gartner ved A. Pedersen Aarup; 1931-36 gartner på Kerteminde Højskole. Og endelig 1936-51 gartner i Tivoli i København.

Han var ungkarl, men i sine yngre år meget udadventt. Overalt efterlod han sig venner. Han elskede sang og musik og var en stor børneven; overalt, hvor han kom frem var han et frisk pust. Desværre blev hans sidste år svære og strenge. Kræfterne svigtede og han måtte – trods sat til lettere arbejde – forlade sin sidste arbejdsplads, Tivoli.

Den nu førhen så livsglade mand følte sig syg, ensom og gammel. Efter flere nervesammenbud, hospitalsophold og rekreation kunne han ikke mere. Han fandtes død for egen hånd en efterårsdag i 1954.

Sigrid Marie Jensen 4/1 1900 - 1970'erne?

Sigrid var Chesten og Anne Dahls første barn. Ud fra breve ved vi lidt om hende. I 1917 arbejdede hun på forældrenes gård, Sverriggaard. Det ved vi, for på et postkort takker hun for invitation til barnedåb hos sin halvsøster, Kirsten, men hun afslår med ordene: *"Tusind tak for Indbydelsen om at komme over til Eder til Barnedaab, det ville jeg rigtig nok forfærdelig gerne, men har desværre ikke Tid. Da vi ikke er færdig med Roerne endnu"*.

Ja, selv om hun så at sige var på hjemmebane med sin egen far som arbejdsgiver, gik roehakning forud for en barnedåb i familien.

Sigrid flytter med forældrene til Aabyhøj og i 1920 har hun plads i huset et sted i nærheden af forældrene hjem: hun skriver nemlig, at hun er hjemme hver anden aften; somme tider oftere. I 1922 har hun plads i huset længere væk, nemlig i Randers.

Omkring år 1925 bliver hun gift med Theodor Sørensen. Det unge ægtepar overtager villaen i Aabyhøj, da Chresten og Anne flytter til Horsens. Sandsynligvis bliver brødrene Aage og Anker også boende i villaen.

På et tidspunkt flytter Sigrid og Theodor til København, hvor de slår sig ned på Burmavej. De har i hvert et Barn, Birgit? Sandsynligvis bliver de boende i København.

I 1950'erne ledsager Sigrid flere gange sin far på besøg i Kingstrup.

Hvornår Sigrid afgår ved døden ved vi ikke, men i 1983 er hun under alle omstændigheder død: det fremgår nemlig af nogle papirer, at Theodor har fundet sig en "ny dame".

Til højre: Theodor Sørensen: Han er sammen med sine forældre og lillesøster.

Ejnar Frederik Jensen 26/4 1903- død efter 1983

Efter skolegangen kommer Ejnar ud at tjene. I perioden 1919-22 er han karl hos forpagteren på Fattiggården i Grundfør, Anders Nielsen. Opholdet hos Anders Nielsen var ikke helt problemfrit; i hvert fald ville Anders Nielsen ikke give Ejnar en anbefaling, da han rejste.

I de følgende år tjener Ejnar på forskellige gårde i Jylland, kun afbrudt af en ultrakort soldatertid. Tjenestederne er følgende: 1922 i Hasle. 1924 soldat i Viborg; kasseres "for stedse" efter 7 dage. 1924 forkarl i Skejby. 1927/28 elev på Vejlbj Landbrugsskole. 1928 karl på Ringelmosegaard i Rønde.

Men Ejnar har udlængsel: I et brev til broderen Jens, skriver han: *Hvordan har du det; du bliver vel, hvor du er for den samme lille Løn. Nej, Jens, du må hellere rejse med mig, saa kommer vi nok hjem med Penge paa Lommen om nogle Aar.*

2/4 1929 rejser Ejnar så til Canada. Om opholdet dér ved vi kun ud fra billeder, at han arbejdede på en farm eller ranch. Om han ejer den vides ikke. I 1949 skriver han hjem; her ud fra kan vi se, at han bor i Sethbridge i delstaten Alberta i Canada.

I 1955 vender Ejnar tilbage til Danmark. Først ta'r han ophold hos søsteren Gudrun i Horsens. Herefter er han i en kort periode karl på Smidstrupgaard ved Skarrild, indtil han i efteråret 1955 køber en gård på 25 tdr. land på Rask Mølle Mark, 16 km fra Horsens. Gården afhænder han igen i midten af 1960'erne.

I 1967 er hans adresse Emil Møllersgade 2A, III sal i Horsens, hvor han bor sammen med søsteren Gudrun. I 1983 er han flyttet til Marius Holstgade, nr. 6, men har stadig stor kontakt med Gudrun, da han spiser hos hende 2 gange om dagen.

Hvornår Ejnar afgår ved døden, ved vi ikke.

Ejnar på markarbejde i Canada

Gudrun Mette Marie Jensen 25/5 1904 – død efter 1983 i Horsens

Om Gudrun ved vi følgende: Omkring 1920 har hun plads i huset hos Fru Købmand Pedersen i Sorring. Hun flytter med forældrene til Aabyhøj og senere med dem til Horsens. Hvad hun beskæftiger sig med, ved vi ikke.

Først i 1955 hører vi om hende igen. Hun bor nu i Gormsgade i Horsens (en lejlighed hun sikkert har overtaget efter moderen, Anne Dahls død). Her slår broderen Ejnar sig også ned i en kort periode efter sin hjemkomst fra Canada.

Da Ejnar har købt gården i Rask Mølle, funderer faderen Chresten i et brev over, at Gudrun jo kunne blive husbestyrerinde hos Ejnar. Det bliver hun nu ikke, men i 1983 er hun dog en slags madmor for Ejnar; de bor begge i Marius Holstgade i Horsens (henholdsvis nr. 6 og nr. 11), og Ejnar spiser – som tidligere nævnt – hos hende hver dag.

Hvornår Gudrun dør ved vi ikke

Aage Kristian Dahl Jensen 2/10 1905 - ?

Om Aage er der ikke meget at berette. Det eneste, der fremgår af de bevarede breve, er, at han bliver boende i Århus i villaen i Åbyhøj, da forældrene flytter til Horsens. Der bliver også i et brev nævnt, at han har plads hos en frisør i Vestergade i Århus. Mere ved vi ikke.

Ingrid Margrethe Dahl Jensen 12/1 1907 - ?

Om Ingrid ved vi følgende: I 1919 har hun plads i huset hos et "Herskab" på Silkeborgvej 59 i Århus. Hun fortæller i et brev, at hun siger pladsen op til maj og planlægger at søge ind på Tommasminde som husholdningselev.

I 1927 har hun en plads i huset i Frederikshavn, og i 1928 er hun flyttet til Horsens og har fået plads i en modeforretning.

I løbet af 1930'erne bliver Ingrid gift, og det er så det sidste vi ved om Ingrid.

Anker Dahl Jensen 14/7 1908 - ?

Anker bliver efter alt at dømme boende i Århus, medens Tage følger med forældrene, da de flytter til Horsens.

Tage Dahl Jensen 24/5 1910 - ?

Tage bliver den 1/5 1938 gift med Fabrikarbejderske Marie Keiser. Tages stillingsbetegnelse er bryggeriarbejder. De bosætter sig i Frederiksberggade 15 i Horsens. De får to børn: Jonna Dahl Jensen 11/12-1940 – dec. 2010 og en dreng født i 1946.

Flere Billeder

4 af Chresten Jensen og Anne Dahls børn:

Fra venstre: Ejner, Gudrun, Sigrid og Aage.

Sverriggaarden